

het individu.¹⁸⁹ Gecodificeerd is dit beginsel terug te vinden in artikel 1 van de Grondwet. Daarnaast maakt het deel uit van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.¹⁹⁰ Zowel de wetgever als de inspecteur moeten derhalve aandacht besteden aan de betekenis van het gelijkheidsbeginsel voor de individuele belastingbetaler.^{191 192 193} Voor de inspecteur houdt het gelijkheidsbeginsel, volgens Smit in, "een op een gelijke behandeling gerichte, beleidsmatige aanpak van de aanslagregeling in alle stadia".¹⁹⁴ Anderzijds komt ook aan de rechter een belangrijke taak toe om aan het gelijkheidsbeginsel vorm te geven.¹⁹⁵

Gelijkheid bij belastingheffing betekent: gelijkheid van opoffering. Ieders bijdrage aan de onkosten van de overheid moet zo zijn geregeld, dat de een niet meer noch minder last en bezwaar heeft van zijn aandeel in de belasting dan de ander (Stuart Mill, weergegeven door De Langen).¹⁹⁶ Die bijdrage moet in verhouding staan tot de omvang van de behoeftebevrediging die voor ieder bereikbaar is. Daarbij blijft de behoeftebevrediging, die dient tot het noodzakelijke levensonderhoud, buiten beschouwing (bestaansminimum).¹⁹⁷

Het gelijkheidsbeginsel beoogt derhalve het aandeel van iedere burger in de belastingheffing aan te passen aan de ongelijke, economische omstandigheden van burgers. Dat is ook de bedoeling bij de vage, gecompliceerde belastingwetgeving.^{198 199} Voor het bereiken van deze doelstelling moet echter worden voldaan aan een belangrijke voorwaarde: bij de feitelijke uitvoering van de belastingwetgeving moet worden meegewogen dat de persoonlijke eigenschappen van burgers, zoals hun intellectuele

¹⁸⁹ F.K. Mann[2]: "Aber der starke Auftrieb beider Ideen der Gleichheit der Steuerbelastung und der Allgemeinheit der Steuerpflicht, setzte erst mit dem Naturrecht ein. In beiden Forderungen schienen sich die unveräusserlichen Individualrechte zu verkörpern." (blz.99). "mit Montesquieu begann die Zersetzung des alten und die Bildung eines neueren naturrechtlichen Gleichheitsideals". (blz.162)

¹⁹⁰ Zie hoofdstuk 3.7.

¹⁹¹ R.H. Happé[16, blz. 145t/m158].

¹⁹² R.H. Happé[17, blz. 10, 11].

¹⁹³ Zie de hoofdstukken 3 en 4.

¹⁹⁴ H. Smit[15, blz. 192].

¹⁹⁵ Zie hoofdstuk 3.8.

¹⁹⁶ W.J. de Langen[12]: "Zo moeten ook alle offers die zij van hen eist, zoveel mogelijk gelijk op allen drukken, hetgeen tevens, naar wij moeten opmerken, de manier is, die de minste opoffering van het geheel vraagt. Gelijkheid van belasting als een beginsel van staatsbeleid, betekent derhalve gelijkheid van opoffering. Zij betekent dat ieders bijdragen tot de onkosten van het staatsbestuur zo zijn geregeld, dat zij niet meer noch minder last en bezwaar van zijn aandeel in de betaling, dan ieder ander van het hem opgelegde ondervindt etc." (blz.60)

¹⁹⁷ W.J. de Langen[12, blz.43].

¹⁹⁸ R.H. Happé [17]: "De wetgever, met in zijn hoofd een bepaald doel dat hij in het algemeen belang acht, formuleert een wet om dat doel te bereiken. Daarbij zal hij vaak, juist omdat de ene mens in vele opzichten niet gelijk is aan de andere mens, onderscheid maken tussen mensen en dit in de wet tot uitdrukking brengen." (blz.14)

¹⁹⁹ R.H. Happé[17]: "Tot dusver heb ik aan de hand van een klein onderdeel van het fiscaal recht een beeld geschetst van de betekenis van het ethische gelijkheidsbeginsel.. Daarbij bleek de rode draad te zijn dat in onze tijd ten gevolge van de individualisering van de maatschappij ook in het fiscale recht steeds meer de burger een centrale plaats is gaan innemen."(blz.21) Het gaat in dezen om het gelijkheidsbeginsel als *algemeen beginsel van behoorlijk bestuur*.